

MAA-AMET

KORRALDUS

25. juuni 2019 nr 1-17/19/1621

Ida-Viru maakonna Hiiesoo turbamaardla registrikande muutmine

OÜ J. Viru Markšeideribüroo esitas Maa-ametile aruande „Aruanne jääkvaru täpsustamise kohta Hiiesoo maardlas Hiiesoo turbatootmisalal (varu seisuga 10.12.2018. a)“ (saabunud 27.05.2019, kirja registreerimise nr 9-3/19/6653-3). Aruanne on koostatud Hiiesoo turbatootmisala mäeeraldise piires 2018. a teostatud turbalasundi sondeerimisel ja topomõõdistusel saadud andmestiku alusel.

OÜ J. Viru Markšeideribüroo koostatud aruande kohaselt oli töö eesmärk täpsustada Hiiesoo turbatootmisalal esineva vähe- ja hästilagunenud turba kvaliteeti ja kogust ning korrigeerida Hiiesoo turbamaardla (registrikaart nr 149) plokkide 1 ja 2 piire. Hiiesoo turbatootmisalal tehtud kontrollsondeerimiste tulemus erines varasema uuringu andmetest keskmiselt 10 cm ning seetõttu tehti tootmisalal uus turbalasundi sondeerimine. Töö käigus selgus, et Hiiesoo turbatootmisalal on maavaravaru mitmel pool ammendumas. Lisaks on kaevandaja kogemus näidanud, et osades mäeeraldise piirkondades ei ole otstarbekas senises ulatuses turba kaevandamist jätkata, kuna turvas sisaldab liivakaid setteid, mis rikuvad toodangu kvaliteeti. Seega täpsustatakse aruandes Hiiesoo turbatootmisala jääkvaru ning plokkidest jäetakse välja alad, millel soovitakse jääkvaru keskkonnaregistrist maha kanda, et saaks alustada korrastamistöödega.

Maavaravaru on arvatud kahes plokis (aruandes 1. ja 2. plokk), mis paiknevad Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas Aidu-Liiva külas katastriüksustel Hiiesoo turbaväli (katastritunnus 44901:002:0723) ja Hiiesoo turbaväli (katastritunnus 44901:002:0721), mille valitsejaks on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks on Maa-amet.

Ümberhindamiseks esitatud plokid hõlmavad osaliselt Hiiesoo turbamaardla (registrikaart nr 149) vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 1. plokki ja hästilagunenud turba passiivse tarbevaru 2. plokki. Varuplokid on moodustatud olemasoleva mäeeraldise Hiiesoo turbatootmisala (loa nr (IVIM-006) L.MK.IV-55900, loa omaja AS Tootsi Turvas) piiresse.

Maa-amet edastas 05.06.2019 OÜ J. Viru Markšeideribüroo töö „Aruanne jääkvaru täpsustamise kohta Hiiesoo maardlas Hiiesoo turbatootmisalal (varu seisuga 10.12.2018. a)“ arvamuse andmiseks maavarade komisjonile. Maavarade komisjon nõustus 10.06.2019 protokollilise otsusega nr 19-90 AS-i Tootsi Turvas taotlusega maavaravaru registrikande tegemiseks Hiiesoo turbamaardlas maavara kaevandamise loa nr (IVIM-006) L.MK.IV-55900 (Hiiesoo turbatootmisalal), aruande „Aruanne jääkvaru täpsustamise kohta Hiiesoo maardlas Hiiesoo

turbatootmisalal” alusel. Maavarade komisjon soovitas mitte tunnistada aruandes esitatud hästilagunenud turba varu passiivseks varuks.

Ümberhindamiseks esitatud plokkidele jääb Hiiesoo peakraav (keskkonnaregistri kood VEE1071300, veekaitsevöönd 10 m).

Veekaitsevööndis keelatud tegevused sätestab veeseaduse (edaspidi VeeS) § 29 lõige 4, mille punkti 1 kohaselt on keelatud maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine. Sama paragrahvi lõike 5 kohaselt ei laiene piirang erandina mh maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogule, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle teenindusmaal, kuni kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni maapõuseaduses sätestatud korras. Seega on nimetatud sättes toodud erandite kohaldamise eelduseks, et tegu on maardla alal, mäeeraldisel või selle teenindusmaal oleva kaevandamise tulemusena tekkinud tehisveekoguga ning ala ei ole veel tunnistatud korrastatuks. Nimetatud tingimused peavad esinema kogumis, st erandi kohaldamiseks peavad esinema kõik tingimused samaaegselt.

Kirjaga 1.02.2019 nr 14-6/18/3780-3 on Keskkonnaministeeriumi kantsler pidanud asjakohaseks, et maavara kandeotsuse tegemisel hindab VeeS § 29 lõikes 5 sätestatud erandite rakendamise võimalust Maa-amet ja Keskkonnaamet peab maavara kaevandamise loa taotluse menetluse käigus kaaluma veekogu veekaitsevööndis täies ulatuses kaevandamise lubatavust. Samas kirjas on Keskkonnaministeerium palunud Maa-ametil saata vastav teave, sh koostatud eksperdiarvamused veekogude või veekogu osade kaevandamistekkeliseks veekoguks tunnistamise kohta kindlasti keskkonnaregistri veekogude nimistu volitatud töötlejale (käesoleval ajal Keskkonnaagentuur), säilitamiseks ja avalikustamiseks keskkonnaregistri veekogude nimistus.

Käesoleva korralduse lisas on võrreldud ajaloolisi kaarte analüüsimaaks võimalust Hiiesoo peakraavi veekaitsevööndis rakendada VeeS § 29 lõikes 5 sätestatud erandeid turba kaevandamise suhtes. 1968. a, 1981. a ja 2002. a ajalooliste kaartide võrdlemisel nähtub, et Hiiesoo peakraav on kogu ulatuses maavara kaevandamise tulemusena tekkinud tehisveekogu.

Keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaardi nr 0149 kehtiva kande kohaselt asub Hiiesoo peakraav Hiiesoo turbamaardla alal. Jääkvaru ümberhindamine toimub Hiiesoo turbatootmisala mäeeraldisel piiril, mis ei ole korrastatuks tunnistatud.

Eeltoodust tulenevalt vastab Hiiesoo peakraav kogu ulatuses erandi kohaldamiseks vajalikele tingimustele, st asub maardla alal, on kaevandamistekkeline ja ala ei ole tunnistatud korrastatuks, mistõttu on veekogu veekaitsevööndis põhjendatud ja lubatud rakendada VeeS § 29 lõikes 5 sätestatud erandeid kaevandamise suhtes.

Varuplokkidele jäävad ka riigikaitse ehitise Aidu linnak piiranguvöönd ning geodeetiline märk 5710 (geodeetiliste punktide andmekogu kood 69925; kaitsevöönd 3 m objekti keskmest). Aruandele on lisatud Kaitseministeeriumi kooskõlastus 24.05.2019 nr 12-1/19/1695 ja Maa-ameti geodeesia osakonna 23.04.2019 kooskõlastus.

Geoloogiline uuring on läbi viidud lähtudes 10.06.2005 - 31.12.2016 kehtinud keskkonnaministri 26.05.2005. a määruses nr 44 „Üldgeoloogilise uurimistöö ja maavara geoloogilise uuringu tegemise kord“ sätestatud nõuetest ning loetakse keskkonnaministri 17.12.2018 määruse nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“ § 46 kohaselt nõuetele vastavaks. Maa-amet keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejana on aruande läbi vaadanud ning nõustub muutma aruande alusel keskkonnaregistri kannet.

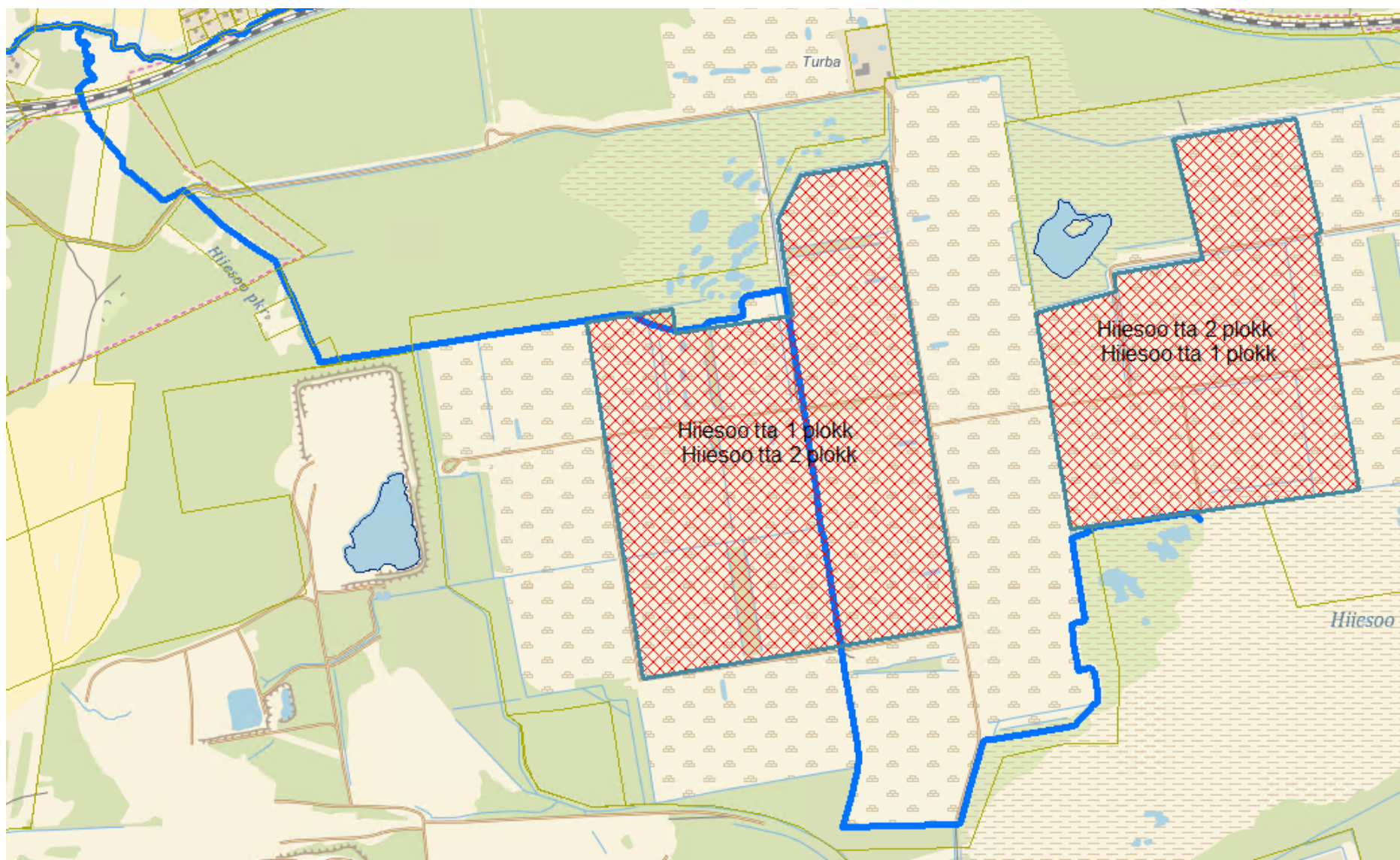
Keskkonnaregistri seaduse § 4 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 27.05.2003 korralduse nr 333 „Keskkonnaregistri volitatud töötaja määramine“ punktide 2 ja 3, keskkonnaministri 13.01.2005 määruse nr 2 „Keskkonnaregistri pidamise täpsustatud kord“ § 30, maapõueseaduse § 21 lõigete 1 ja 2 ning § 23 lõigete 2 ja 6, § 42 lõike 3 punkti 7 alusel, keskkonnaministri 02.05.2016 määruse nr 7 „Maa-ameti põhimäärus“ § 6 lõike 2 punkti 18 alusel ning keskkonnaministri 17.12.2018 määruse nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“ § 45 lõike 2 alusel:

1. Otsustan muuta OÜ J. Viru Markšeideribüroo koostatud aruande „Aruanne jääkvaru täpsustamise kohta Hiiesoo maardlas Hiiesoo turbatootmisalal (varu seisuga 10.12.2018. a)“ ja maavarade komisjoni 10.06.2019 protokollilise otsusega nr 19-90 alusel seisuga 10.12.2018 keskkonnaregistri maardlate nimistus Hiiesoo turbamaardla registrikannet ja kinnitada aruandes esitatud piirides varu järgmiselt:
 - 1.1. vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru pindalal 126,41 ha – 224 tuh t (1. plokk),
 - 1.2. hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru pindalal 126,41 ha – 156 tuh t (2. plokk).
2. Viia registrisse (registrikaarti nr 0149) kande muudatus sisse vastavalt käesoleva korralduse punktile 1.
3. Korraldus teha teatavaks OÜ-le J. Viru Markšeideribüroo, AS-le Tootsi Turvas, Keskkonnaametile, Lüganuse vallavalitsusele, Keskkonnaagentuurile.

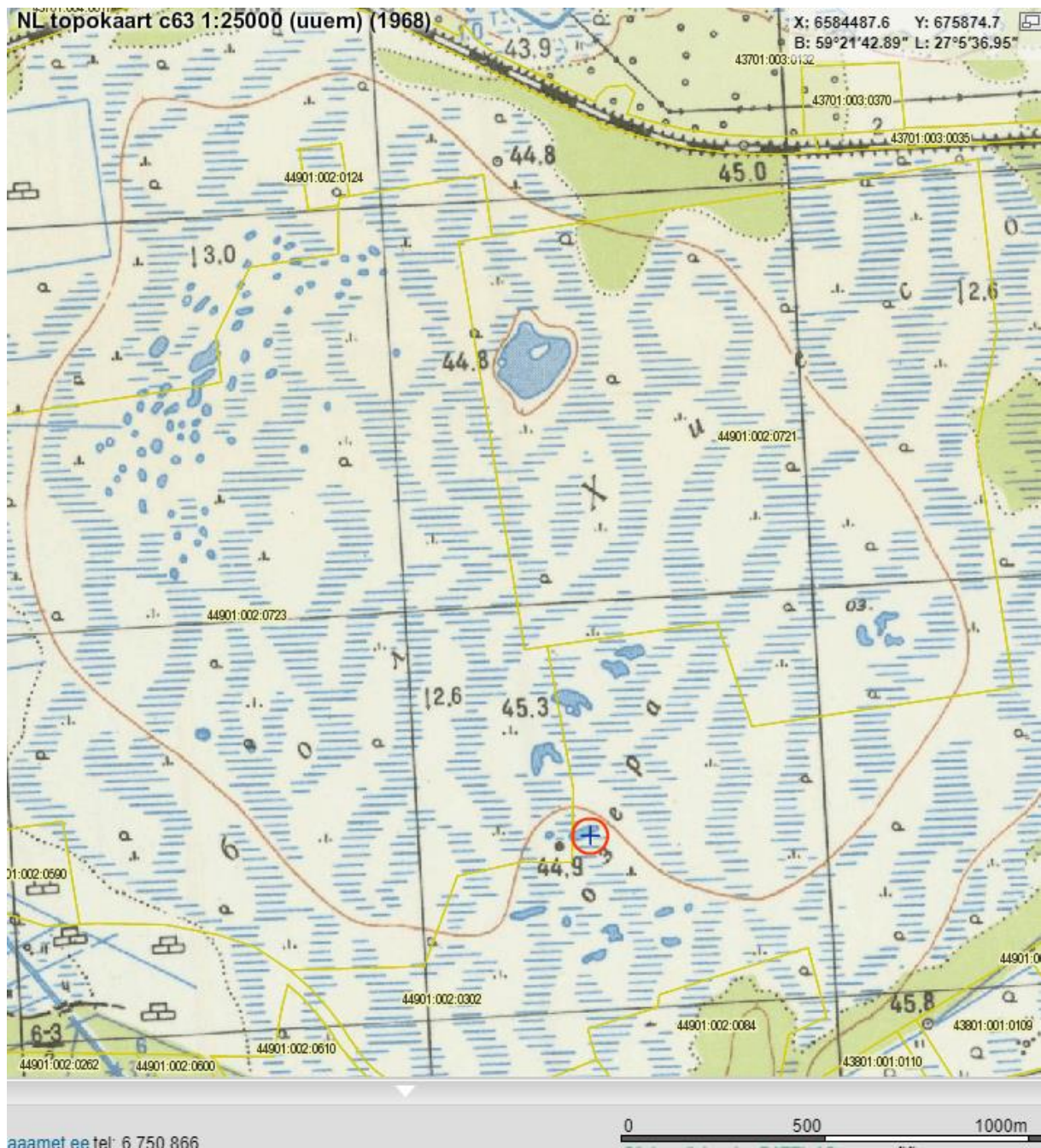
Korralduse peale on võimalik esitada vaie Maa-ametile haldusmenetluse seaduses sätestatud tähtajal, tingimustel ja korras või kaebus halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tähtajal, tingimustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Lisa: Hiiesoo peakraav (keskkonnaregistri kood VEE1071300).pdf

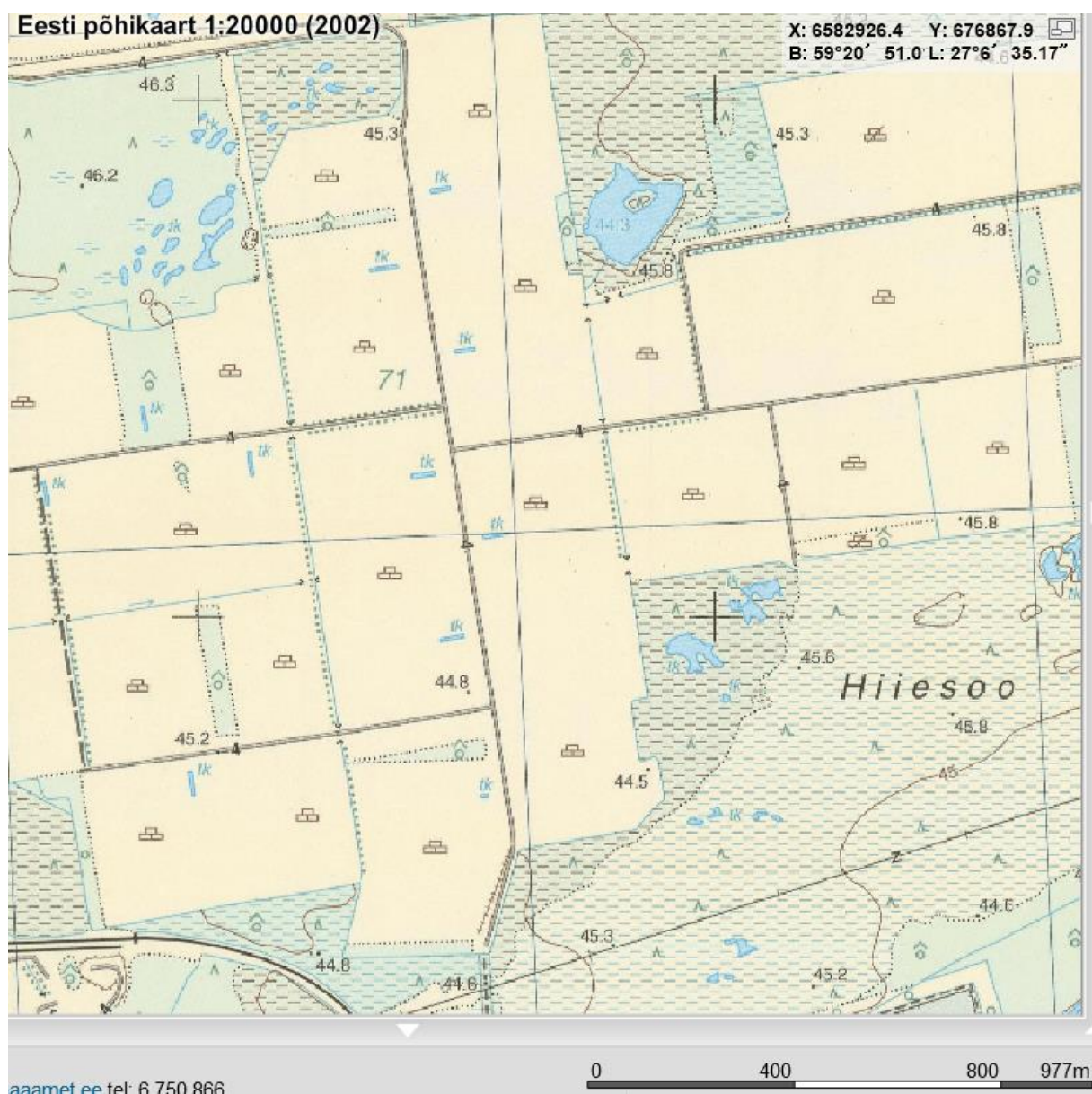
Joonis 1. Hiiesoo peakraavi (keskkonnaregistri kood VEE1071300) asukoht ümberhinnatavate plokkide piirkonnas.

Joonis 2. Hiiesoo mäerandise ala 1968. a topokaardil (Maa-amet). Ala on looduslik, kraave ei ole.

Joonis 3. Hiiesoo mäeeraldise ala 1981. a topokaardil (Maa-amet). Alal on kaardistatud turbatootmisala ja kraavid, sh Hiiesoo peakraav, välja arvatud selle kõige idapoolsem lõik.

Joonis 4. Hiiesoo mäeeraldise ala 2002. a Eesti põhikaardil (Maa-amet). Turbatootmisala idasuunalise laienemise käigus on rajatud ka Hiiesoo peakraavi idapoolsem lõik.